

Novi Predlog Strategije razvoja energetike Srbije je realniji od prethodne verzije jer se oslanja na saradnju i resurse u regionu, a uzeto je u obzir i odustajanje od Južnog toka, ocenio je 2. septembra u Beogradu direktor Sekretarijata Energetske zajednice jugoistočne Evrope Janez Kopač. On je na skupu o tom dokumentu ocenio da rešenje za održivi energetski razvoj treba tražiti u sopstvenom potencijalu i regionalnoj saradnji. Na skupu je ukazano da na sektor energetike utiču geopolitički događaji zbog čega se prioriteti menjaju. Tako je i u EU gde je sada u središtu pažnje sigurnost snabdevanja dok je pre pet godina to bila konkurencija. Prvobitno je bilo planirano da se strateški dokument za srpsku energetiku usvoji krajem 2014, ali je morao da se menja zbog odustajanja Rusije od gasovoda Južni tok, kao i usklađivanja sa novim energetske propisima, rečeno je na skupu i najavljeno da bi Skupština Srbije trebalo da ga razmatra na redovnom zasedanju koje počinje u oktobru. "Nekih velikih projekata kao što je bio Južni tok ili bilo koji drugi 'tok', nema i neće ih biti u nekoj bližoj budućnosti, i treba se osloniti na sopstvene snage i snage regiona", rekao je Kopač u javnoj debati o predlogu Strategije razvoja energetike Srbije do 2025. godine, sa projekcijama do 2030.

Prema njegovim rečima, zatvaranje u nacionalne okvire donosi neefikasna rešenja, dovodi do dupliranja kapaciteta u odnosu na susedne zemlje i kao posledicu više cene.

On je ocenio da je region bivše Jugoslavije već imao dobra energetska rešenja i da bi sada neka od njih trebalo ponovo aktivirati.

Državna sekretarka u Ministarstvu rudarstva i energetike Mirjana Filipović rekla je da je predlog strategije koji je trebalo da bude usvojen zajedno sa novim Zakonom o energetici krajem prošle godine, morao da se menja zbog promena na tržištu gasa, odnosno odustajanja od izgradnje Južnog toka.

Strategija je, prema njenim rečima, usklađena i s novim Zakonom o energetici, kojim je u srpsko zakonodavstvo prenet Treći energetske paket.

Ona je dodala da je Strategija spisak onoga što treba uraditi i scenario kojem treba težiti, a da je mnogo važnije kako će se sprovesti i da je u tom kontekstu bitniji plan primene.

Predlog Strategije razvoja energetike bi, kako je rekla predsednica Parlamentarnog foruma za energetske politiku Srbije Aleksandra Tomić, trebalo da se nađe na dnevnom redu Skupštine Srbije u okviru redovnog zasedanja od 1. oktobra.

Vlada Srbije je usvojila predlog tog dokumenta 29. maja ove godine.

Panevropski energetske prostor

Kopač je rekao da se energetske politika u Srbiji, kao članice Energetske zajednice, sve više određuje u skladu sa zajedničkom energetske politikom EU, za koju je ocenio da nije statična. Istakao je da je Srbija prva zemlja Energetske zajednice prenela u svoje

zakonodavstvo Treći energetska paket EU.

Direktor Sekretarijata Energetske zajednice da Srbija već u ovoj fazi integracija može da malo utiče na evropske politike u toj oblasti, kao i da će zadržati suverenitet u nekim pitanjima, poput energetske miksa.

Kopač je rekao da postoji teoretska mogućnost da se usvajaju propisi koji će odmah važiti za 28 članica EU i još osam članica Energetske zajednice, a prvi takav akt mogao bi biti donet sledeće godine na osnovu primedbi Srbije u vezi sa sigurnim snabdevanjem gasom.

“To će biti nešto veliko jer će pokazati kako funkcioniše panevropski energetska prostor”, rekao je on.

Kopač je rekao da u Evropskoj uniji članice zadržavaju pravo da odlučuju o nekim pitanjima u energetici, poput energetske miksa, odnosno izvora energije, i dodao da će to tako i ostati.

On je, međutim, podsetio i da se sve to mora uklopiti u opšte ciljeve EU o povećanju udela obnovljivih izvora energije, smanjenju emisija gasova sa efektom staklene bašte i uštedi energije.

Lignit i dalje glavni resurs

Dekan Elektrotehničkog fakulteta i predsednik Nadzornog odbora Elektroprivrede Srbije Branko Kovačević rekao je da predlog strategije pokazuje da postoji kontinuitet u razvoju politike u odnosu na prethodni dokument a da ga, s druge strane, treba uskladiti sa krupnim promenama u svetu, poput trenda dekarbonizacije, odnosno smanjenja upotrebe fosilnih goriva.

Podsetio je da se energetska sistem u Srbiji oslanja na uglj, navodeći da se 70% energije proizvodi iz uglja, posebno lignita.

Ukazao je da će se termoelektrane gasiti i da ih 2100. godine sigurno neće biti, a da se postavlja pitanje kako će se ta tranzicija obaviti i šta će se dešavati 2050.

Ocenio je da se kapaciteti za korišćenje obnovljivih izvora energije sporo razvijaju u Srbiji, navodeći da ni hidropotencijal, na primer na Drini i Ibru, nije iskorišćen. Problem, prema njegovim rečima, predstavlja novac.

Pomoćnik ministra energetike Miloš Banjac je u raspravi o obnovljivim izvorima energije i energetske efikasnosti rekao da Srbija ne može da se odrekne lignita, svog najvažnijeg resursa, kao što to ne čine ni druge evropske zemlje, ali da ga može koristiti na savremeniji i čistiji način.

Banjac je rekao da se u izradi strategije sledio plan EU i obaveze za povećanje udela obnovljivih izvora energije i veću energetska efikasnost a da će se to detaljnije razraditi kroz akcione planove. Podsetio je da je cilj Srbije da do 2020. poveća udeo obnovljivih izvora

energije za 27%, i ostvari energetske uštede od 9%.

On je rekao da su u dokumentu iznete procene da će se do 2030. potrošnja energije povećati za 28% bez mera za uštedu energije a sa merama za 14%.

Banjac je rekao da energetska efikasnost predstavlja novi izvor energije, dok je Kovačević u uvodnoj raspravi istakao da ona predstavlja i novi industrijski potencijal zbog potrebe da se proizvede nova oprema i slično.

izvor: euraktiv.rs